

Toezeggingen die voortvloeien uit de bijeenkomst over Ke/Lden met vertegenwoordigers van de COVMs en de CAL, op 19 september 2022

Opgesteld Den Haag, 28 september 2022

1. De presentaties van het NLR, Petra Kingma en Bert Kwast zullen worden verstuurd aan de secretarissen van de COVM en de CAL en aan aanwezigen en volgers van de livestream van wie de emailadressen bij Defensie bekend zijn. Deze presentaties bevatten ook toezeggingen, met name over stappen die deel uitmaken van de voorbereiding van het Besluit Militaire Luchthavens (BML) en het Besluit Beperkingengebied Buitenlandse Luchthaven Geilenkirchen (BBBLG).

De livestream van de bijeenkomst op 19 september is ook de komende tijd nog te volgen via de link <https://youtu.be/vkBeNR15H5k>. Op 5.03 min komt de agenda van de bijeenkomst in beeld, op 7.02 min volgt het welkom van voorzitter Hans van der Vlist.

2. De COVM's en de CAL zullen tijdig worden ingelicht over het moment waarop de internetconsultatie over het BML en de ter inzagelegging van het BBBLG zullen plaatsvinden.
3. Voor de wijziging van het BML wordt een tijdschema opgesteld en bekend gemaakt.
4. Het NLR stelt het rekenvoorschrift voor de geluidbelasting in Lden op. Dit rekenvoorschrift is eind 2022/begin 2023 gereed. Defensie organiseert in de eerste maanden van 2023 een bijeenkomst voor vertegenwoordigers COVM en desgewenst hun externe deskundige adviseurs.
5. Met het COVM Leeuwarden wordt besproken of Menaam en Wyns buiten de Lden-contour die de wettelijke zonering vormt (nu de 35 Ke contour) kunnen worden gehouden. Uitgangspunt hierbij is dat dit alleen het geval zal zijn indien dit kan zonder verlies van operationele ruimte voor Defensie.
6. Het geluid van overvliegende vliegtuigen wordt niet meegenomen in de Lden berekening, maar geluid van oefennaderingen, van "touch and go"-vluchten en van zgn. "low approaches" wel. Het NLR bekijkt daartoe ook de voorbeelden die Geert Verf heeft opgestuurd.

Het NLR heeft de gegevens van eerdere maanden bekeken. Enkele gevallen uit eerdere maanden zijn:

25 januari:

Baan	type	AB	jaar	maandag	dag	uur	minuut
23	F16	N	2022	01	25	10	13
23	F16	N	2022	01	25	10	15

2 maart:

05	F16	N	2022	03	02	11	36
05	F16	N	2022	03	02	11	36
05	F16	N	2022	03	02	11	36

Dit zijn vluchten die door de verkeersleiding worden geregistreerd in OMIS. Dat betekent dat deze vluchten dus ook in de jaarlijkse berekeningen worden meegenomen. Het NLR zal begin oktober naar de situatie van 22 september kijken: waarschijnlijk zijn dit vluchten die gewoon door LVL worden genoteerd.

7. De auditcommissie Leeuwarden heeft nog enkele weken nodig om met behulp van de geluidmetingen op enkele locaties de berekende contour te valideren. Als dit leidt tot verbeteringen in de Ke invoergegevens, dan kan dit ook helpen om de Lden berekeningen te verbeteren.

8. Aan omwonenden van Leeuwarden, Volkel en De Peel heeft Defensie eerder toegezegd om met het nieuwe jachtvliegtuig binnen de bestaande contouren¹ te blijven. Ook heeft Defensie toegezegd dat de omzetting van Ke naar Lden niet zal worden gebruikt om meer te gaan vliegen. Dit houdt in dat ook bij de omzetting van Ke naar Lden de eerste toezegging nog steeds blijft gelden.
9. De GGD gezondheidsmonitor 2020 (<https://open.overheid.nl/repository/ronl-9b17a04e1be410f72bb2dc46b1979672c542bba9/1/pdf/bijlage-rapport-belevingsonderzoek-geluidhinder-en-slaapverstoring-2020.pdf>) bevat een aantal aanbevelingen: zie blz. 48. Defensie werkt samen met het ministerie van IenW aan de "programmatische aanpak meten vliegtuiggeluid"(PAMV). Daarin komen ook de aanbevelingen van dit belevingsonderzoek aan de orde. Zie ook de Kamerbrief over PAMV van 11 juli 2022.
10. De dosis-effectrelatie verdient nader onderzoek. Dat kan onder andere gebeuren in de nog uit te voeren merren ter voorbereiding van (de wijziging van) luchthavenbesluiten.
11. De nader ingediende vragen van Friesland, de eerder ingediende vragen van Betting Kroese en de mail van Seyno Sluijterman (met daarin in het bijzonder de stelling dat Lden niet relevant is voor vliegverkeer) worden uiterlijk in oktober beantwoord.

¹ Kamerbrief minister Hennis van 15 december 2014: "De conclusie van het NLR is dat de F-35 kan worden ingezet binnen de geluidszones op Leeuwarden en Volkel." Staatssecretaris Visser schreef in haar Kamerbrief van 12 juni 2019 over De Peel: "Uitgangspunt voor het luchthavenbesluit is de omvang van de huidige geluidszone: het totale gebruik zal niet leiden tot vergroting van de geluidszone."